

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno autora:	Novotný Petr
Téma práce:	Nemovitosti v kontextu mezinárodního zdanění
Rozsah práce:	159 stran vlastního textu
Datum odevzdání práce:	6. září 2011

1. Aktuálnost (novost) tématu

Autor si jako téma své disertační práce zvolil problematiku spadající do daňového práva, konkrétně téma týkající se nemovitostí v kontextu mezinárodního zdanění. Jedná se o téma z pohledu finančního práva významné, neboť daňové právo tvoří jeden ze stěžejních subsystémů finančního práva a zdanění nemovitostí je v jeho rámci významným tématem. Významnost tématu zdůrazňuje, že není omezeno pouze na jeden druh daně, nýbrž se jedná o téma jdoucí napříč převážnou většinou daní. Kladem tématu je rovněž jeho mezinárodní rozměr. Disertační práce na téma „Nemovitosti v kontextu mezinárodního zdanění“ proto může být z výše uvedených důvodů přínosná.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Autorem zvolené téma je tématem, které lze označit za téma právní i ekonomické. Nicméně s ohledem na skutečnost, že se jedná o práci zpracovávanou ve studijním programu Teoretické právní vědy, je nutné klást důraz na právní stránku tématu s tím, že autor může využít ekonomické aspekty daného tématu jako podklad pro zpracování disertační práce. K úspěšnému zvládnutí tématu jsou nutné znalosti ekonomie, daňové teorie, finančního a daňového práva, ale i obecné právní teorie, příp. evropského a mezinárodního práva. Vstupních údajů pro zpracování disertační práce mohl mít autor dostatek, a to včetně internetových zdrojů. Téma vyžaduje zejména analytickou a komparativní metodu přístupu.

3. Formální a systematické členění práce

Z formálního hlediska se disertační práce skládá z prohlášení, poděkování, obsahu, úvodu, 6 částí, závěru, abstraktu v českém a anglickém jazyce a seznamu použité literatury.

Po velmi obsáhlém úvodu disertační práce, ve kterém autor nejenže uvádí cíl, resp. vědecký záměr, své disertační práce („*ukázat a na jednotlivých příkladech pak i demonstrovat základní principy a teoretická východiska zdaňování nemovitostí a výnosů z nich, které determinují rozhodování jednotlivých fyzických či právnických osob, ve kterém státě budou tyto osoby investovat do nemovitostí, popř. v jakém státě budou mít svůj domicil a jakou právní formu zvolí pro podnikatelskou činnost související s vlastnictvím a dispozicí s nemovitostmi*“), ale i teoreticky vymezuje problematiku a základní pojmy, následuje část označená „*Daňová soustava v České republice*“. Mezinárodní aspekty tématu obsahují stěžejní části disertační práce věnované základům mezinárodního daňového práva, metodám zamezení dvojího zdanění a mezinárodním smlouvám o zamezení dvojího zdanění. Práce je doplněna částmi pojednávajícími o daňové optimalizaci a mezinárodnímu zdanění koncernů. Určité shrnutí poznatků a názorů autora a uvedení návrhů de lege ferenda je uvedeno v závěru disertační práce.

V rámci bodu o formálním a systematickém členění práce musím zmínit i dvě formální výtky, a to absenci stran v obsahu disertační práce a absenci klíčových slov v českém a anglickém jazyce.

4. Vyjádření k práci

V úvodní části disertační práce autor mimo jiné vymezuje základní pojmy. K vymezení pojmu daň a základních prvků daně lze uvést, že se jedná o velmi stručné vymezení popisného charakteru bez hlubších analýz a úvah. V této pasáži disertační práce absentuje větší počet odkazů na zdroje, ze kterých autor čerpal. Chápu, že toto základní vymezení daně a základních prvků je z hlediska disertační práce nutné, nicméně se domnívám, že autor mohl k této pasáži přistoupit jiným, pro účely disertační práce vhodnějším, způsobem. Naopak za pozitivní považuji výklad jednotlivých pojmů z oblasti soukromého práva, jejichž vymezení je nutným předpokladem pro další části disertační práce. V této pasáži autor nejenom, že vychází z platné české právní úpravy, ale připojuje i pohled de lege ferenda a komparuje s právní úpravou v zahraničí. Určitou drobnou výtku směřuji k tomu, že na str. 23 i 24 disertační práce je uvedena velmi podobná věta o pojetí vlastnického práva.

Druhá část disertační práce je nazvána „Daňová soustava v České republice“. V tomto směru je název části poněkud v nesouladu s jejím obsahem, neboť část je zaměřena na zdanění nemovitostí v České republice. Část je uvozena stručným popisem daňové soustavy v České republice a zdanění nemovitostí v České republice. Osobně bych neoznačoval energetické daně jako daně k ochraně životního prostředí (str. 43). Velmi zajímavá je úvaha o zařazení odvodu z elektřiny ze slunečního záření mezi daně (str. 43), škoda, že tato úvaha není blíže rozvedena. Kladem je úvaha o opodstatněnosti daně z nemovitostí (str. 48). Osobně však s jejím zrušením nesouhlasím a de lege ferenda vidím její místo mezi místními daněmi. Na str. 46 se vyskytují drobné formální chyby (uvedení neaktuální vyhlášky a tvrzení, že základní sazba daně se násobí koeficientem u všech ostatních pozemků). Jádrem části je pojednání o daňových aspektech jednotlivých nemovitostních transakcí. Zde je pozitivní práce autora s judikaturou a uvádění vlastních názorů. S některými z nich však nesouhlasím. Například ponechání ustanovení § 12 a 13 zákona o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí považuji za správné a neztotožňuji se s názorem autora, že měla být vypuštěna.

Ve třetí části se autor zaměřuje na základy mezinárodního daňového práva. Jedná se o část spíše popisnou s tím, že obsahuje minimum odkazů na použité prameny. Vhodně zde autor pracuje s judikaturou. Obdobně lze uvést i o části čtvrté. Zde bych vyzdvihl autorovi myšlenky na str. 106-107, kde autor vyvozuje konkrétní návrhy de lege ferenda.

Pátá část disertační práce je zaměřena na příhraniční daňové situace, přičemž autor klade důraz na zdanění výnosu z prodeje nemovitostí. Část obsahuje i komparativní kapitolu, která srovnává českou a německou právní úpravu. Tuto část disertační práce považuji za velmi zdařilou, neboť autor systematicky přistoupil k jednotlivým daňovým situacím s mezinárodním prvkem, přičemž poukazuje i na nedostatky stávající české právní úpravy. Postrádám však více citací a odkazů na literaturu.

Disertační práce je vhodně doplněna částmi pojednávajícími o daňové optimalizaci a mezinárodním zdanění koncernů.

Celkově je k disertační práci možné uvést, že je z ní zřejmé, že autor má detailní znalosti daňové problematiky, a to jak teoretické, tak praktické. Tato skutečnost mu umožnila, aby vytvořil komplexní práci pojednávající o všech aspektech týkajících se mezinárodního zdanění nemovitostí a nemovitostních transakcí.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Z hlediska cíle vytyčeného autorem se domnívám, že práce tento cíl naplnila. Autor popsal právní úpravu zdaňování nemovitostí s důrazem na mezinárodní prvek, přičemž uváděl vlastní názory a navrhl řešení de lege ferenda.
Samostatnost při zpracování tématu	Je velmi pravděpodobné, že disertační práce je původním tvůrčím dílem autora, což ostatně vyplývá z autorova prohlášení. ¹
Logická stavba práce	Disertační práce je z hlediska systematického vhodně členěna. Struktura osnovy je logická. Určité výtky směřují k nesouladu obsahu některých částí s jejich názvy a k absenci uvedení čísel stran jednotlivých částí a kapitol v obsahu.
Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací	Autor pracoval s tuzemskou i zahraniční odbornou literaturou. Domnívám se, že autor mohl uvést více odkazů na tuto literaturu přímo v textu disertační práce.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka analýzy disertační práce je dostačující. Občas převažují popisné části, nicméně ty jsou vyváženy částmi obsahujícími vlastní úvahy autora a návrhy de lege ferenda.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úpravu práce hodnotím jako výbornou. Práce neobsahuje grafy a tabulky, což jí však není na škodu.
Jazyková a stylistická úroveň	Z hlediska chyb v psaní je disertační práce na velmi dobré úrovni. Chyby v psaní se vyskytují minimálně (např. str. 15 „daně z příjmů osob“, str. 70 „§ 38a odst. 4“ namísto „§ 38na odst. 4“ nebo str. 110 „koektiv“).

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Při ústní obhajobě by autor měl odpovědět na tyto otázky:

- Byl by autor pro doplnění pravidel o zdroji příjmů v zákoně o daních z příjmů v tom směru, aby se příjmy z prodeje společností, jejichž majetek je tvořen převážně nemovitostmi nacházejícími se na území České republiky, považovaly za příjmy ze zdrojů na území České republiky?
- Jaký je autorův názor na vládou navrhované osvobození dividend a jiných podílů na zisku od daně z příjmů, a to zejména v kontextu s úpravou časového testu pro osvobození příjmů z prodeje cenných papírů od daně z příjmů?

Závěr posudku disertační práce	Jedná se o disertační práci splňující nároky kladené pro tento typ prací. Určité své výtky jsem uvedl v textu posudku, nicméně se domnívám, že nejsou tak zásadního charakteru, aby práce neměla být připuštěna k obhajobě. Z tohoto důvodu doporučuji práci k ústní obhajobě.

V Praze dne 18. 9. 2011

JUDr. Radim Boháč, Ph.D.
oponent disertační práce

¹ Práce nebyla zhodnocena podle ustanovení čl. 7 odst. 7 Opatření děkana č. 7/2010, neboť studijní informační systém to v době zpracování posudku neumožňoval.